

SOMOGYI SZILVESZTER.

Mesterek értékének igazi mérője a mesterek dicséréte: Arany költői rangját Petőfi elragadtatása szabta meg, Széchenyit legnagyobb magyarnak a legnagyobb magyarok egyike nevezte, és a mai ministeriumnak legtöbbet alkotott s legtöbbet tervező tagja Somogyi Szilveszterben találta meg a híres német városok leghíresebb polgármestereinek typusát.

Pedig német polgármesternek a magyar polgármesternél mindig könnyebb dolga volt amnyival, amennyivel magyarnak lenni mindig nehezebb volt, mint németnek. Árpádnak ott kellett örökös hazát szerzenie, ahol más nemzet nem tudott, romokon kellett építenie a magyarnak negyedik Béla előtt és után újra meg újra, Somogyi Szilveszternek is akkor kellett kezébe vennie Szeged kormányzását, mikor már fölviharzott a romokat hagyó háború, mely Szeged alatt repesztette szét a magyar földet.

Itt a szélén a nagy repedésnek nem omlik-e bele az is, ami innenfelől áll? Azt mondták: igen; Somogyi Szilveszter azt mondta, azt tette, hogy: nem. Archimedes csak úgy vállalkozott volna a világ kimozdítására, ha készen adtak volna neki egy szilárd pontot: Somogyi Szilveszter, mikor egész magyar világunk föl volt fordulva, városát a fölfordult országot is helyre igazítható szilárd ponttá tette. Innét mutat folytonos példát az alkotásra. A sokat csöndesedett vasuti hídon túl vágták el az ország ütőereit — Somogyi Szilveszter alatt új ér hoz friss vérkeringést a város testébe: nyolcvan kilométeres új vasút. Országunkban szegényünkre keletkeztek, szaporodtak a marhakocsi-lakások — Somogyi Szilveszter négyszáznál több családnak épített új otthont. Régebben tervezett építkezésekről lemondtak magánosok, testületek, állam — Somogyi Szilveszter az elődöknek boldog békéből beváltatlanul maradt fogadalmát beváltotta a legnehezebb időben: fölemeltette az ország legnagyobb templomát, hitünknek, reménységünknek ideiglenes határainkon átintó tornyait. Az ország elüldözött második egyeteme nem lelé honját a hazában, nem a kishitű szivekben sem — ekkor annak számára megnyitotta Somogyi Szilveszter az ország második városának kapuját és szívét. Minden menekült le van rongyolódva, kincses Kolozsvár bujdosó egyeteme is szegényesen érkezett. Minden lerongyoltnak több a gúnyolója, mint a segítője: egyetemünket is sokan kísérték volna

előbb a pellengérré, azután a vesztőhelyre azért, mert az ország sorsában osztozott. Somogyi Szilveszter pedig nemcsak befogadta a magyar művelődés bujdosó harcosát, hanem ellátja új, ékes öltözettel, új, éles fegyverekkel: Szeged legszebb és legalkalmasabb helyén klinikák, laboratóriumok sora épül, európai tudományosság magyar végvára épül.

A rajzoló művész nagyon meg lett volna akadva a compositióval, ha régi módi szerint Somogyi Szilveszter arcképe köré oda kellett volna rajzolni az ábrázolt működési körének és eredményeinek jelképeit. E sorok írója is csak hiányos soroknak írója. De hiszen úgymint hiábavaló volna a teljesség: mert ha teljesen megírhatnók is azt, hogy mi mindent alkotott a romok szomorú korszakában Somogyi Szilveszter, írásunk a közel jövőben úgymint már hiányossá, elavulttá válnék.

Sokszor törtem a fejemet azon, hogy miért hívják *érdemrend*-nek az érdemrendet. Nemrég tudtam meg. Akkor tudtam meg, mikor egyet Somogyi Szilveszternek hozott le személyesen Magyarország kormányzója.

M. G.